

UNIVERSITATEA "BABEȘ-BOLYAI" CLUJ-NAPOCA

FACULTATEA DE TEOLOGIE REFORMATĂ

ȘCOALA DOCTORALĂ ECUMENE

**APARIȚIA MORALĂ ȘI JURIDICĂ A PROTECȚIEI VIEȚII ÎN
PERCEPȚIA REGULILOR SCRISE ȘI NESCRISE ÎN CONTEXTUL
"ANTI-VIAȚĂ".**

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT:

PROF. UNIV. DR. MOLNÁR JÁNOS

STUDENT DOCTORAND:

GAZSI CSABA ATTILA

2016

1

Introducere

1. Cercetare științifică
  - 1.1. Ce este?
    - 1.1.1. Istoria pedagogiei
    - 1.1.2. Dreptul religiei
    - 1.1.3. Dreptul statului
  - 1.2. Ceea ce folosește pentru cunoaștere și înțelegere
    - 1.2.1. Filosofie
    - 1.2.2. Sociologie
    - 1.2.3. Politică socială
    - 1.2.4. Etică
    - 1.2.5. Psihologie
    - 1.2.6. Etica religiei
    - 1.2.7. Psihologia religiei
    - 1.2.8. Istoria religiei
    - 1.2.9. Istorie universală
2. Antecedentele cercetării științifice
  - 2.1. Biblia
  - 2.2. Codexele eticii profesionale
  - 2.3. Organizațiile pentru drepturile omului
3. Scopul cercetării
  - 3.1. Respectarea vieții
    - 3.1.1. Respectarea și oportunitatea protecției vieții
    - 3.1.2. Protejarea purității căsătoriei
    - 3.1.3. Supraviețuirea ”băiatului”, ducerea mai departe a clanului
    - 3.1.4. Succesiunea pe tron pe linie femeiască
    - 3.1.5. Respectarea capitalului privat
    - 3.1.6. Respectarea suveranității și autonomiei altor națiuni
    - 3.1.7. Vindecare
  - 3.2. Formele de anti-viață
    - 3.2.1. Avortul – împotriva vieții fătului
    - 3.2.2. Sinuciderea, forțarea sinuciderii
    - 3.2.3. Dependența

- 3.2.4. Eutanasia
- 3.2.5. Accidentul
- 3.2.6. Interdicția achiziționării de active violente
- 3.2.7. Războaie cuceritoare
- 3.2.8. Războaie morale – migrația
- 3.2.9. Legalizarea exterminării a unor grupuri etnice
- 3.2.10. Pedepsa cu moartea
- 4. Provocările zilelor noastre
  - 4.1. Întrebarea inseminării artificiale

Epilog

Bibliografie

Rezumatul lucrării

Scopul disertației mele este prezentarea instrumentelor cu ajutorul cărora putem defini protecția vieții, prin următoarele discipline științifice: moralitate, religie, drept, filosofie și alte discipline.

Acesta ne permite o introspecție generală asupra celei mai mari întrebări a umanității, adică a existenței.

Umanitatea a atras tot timpul ceea ce e cel mai important pentru ea: existența umană și apărarea acesteia, sau pierderea și formarea ei.

Procesul dintre cele două extreme este viața în sine și calitatea acesteia. Opusul acesteia este trecerea și moartea în sine.

Importanța acesteia nu poate fi contestată, întrebarea este următoarea: cum se întâmplă trecerea, când și de ce se întâmplă.

Scopul lucrării prezente este prezentarea procesului dintre cele două extreme, între formarea vieții și a trecerii acesteia. Se prezintă în abstract și general, deoarece ființa este universală, dar totuși unică, un proces ce nu poate fi repetat.

Tocmai din această cauză nu se pot da la o parte expresiile banale, de aceea am ales să folosesc argumentarea științifică și abordarea religioasă.

Întrebarea cea mai importantă este următoarea: persoana, știința și politica de ce intervine în trecerea naturală a trupului.

În forma actuală porunca morală a apărării vieții este inevitabil în viziunea oportunității distrugerii morale a vieții. În acest caz porunca legală a apărării vieții nu poate fi evitată fără să apară legea distrugerii vieții.

În concluzie putem spune că lucrarea actuală este o lucrare plină de paradox.

Construcția disertației este următoarea: introducerea este urmată de diferite discipline, care prezintă protecția vieții și trecerea acesteia. În prima parte prezint cercetarea științifică, în care apare istoria pedagogiei, dreptul religiei și dreptul statului.

Prin istoria pedagogiei putem spune, că educația într-un fel este pedagogică, în al doilea caz este o categorie istorică. Pedagogică este deoarece indiferent de eră, ajută la formarea personalității și la socializarea acesteia.

În acest fel învățărura în sine este o cunoștință constructivă. Putem vedea ce drum lung a parcurs pe drumul evoluției de la antichitate încoace. Pedagogia este forța motrice, dar soluția ne este dată de istorie. Istoria educației caută răspunsuri istorice la problemele date de pedagogie.

În privința dreptului religiei am cercetat în ce fel apare religia și diferitele organizații caritative și ce rol au acestea pe teritoriul Ungariei. În acest fel aceste organizații religioase au un rol foarte important în formarea populației și pe lângă acest lucru au și alte calități: educative, sanitare, caritative, sociale, culturale. Sunt prezente în statele Uniunii Europene și în democrația prosperă.

Dreptul statului este format din controlarea activității a puterii publice din punctul de vedere al statului, a politicii și a personalității. Putem vorbi de două feluri de drept: dreptul legistraturii și dreptul executiv.

Dupa prezentarea detaliată a dreptului ajungem la disciplinele în sine, cu ajutorul cărora putem construi toată lucrarea și putem înțelege antecedentele acelor lucruri cu ajutorul cărora înțelegem protecția vieții și trecerea acesteia.

Filosofia în traducere veche înseamnă înțelepciune și se ocupă cu universul, cu natura, cu sensul vieții și scopul acesteia, cu istoria, cu potențialul științei și a cunoașterii, cu Dumnezeu și transcendentul. Ramurile filosofiei sunt: metafizica, ontologia, filosofia istoriei, epistemologia, filosofia științifică, logica, estetica, filosofia limbii, filosofia politică, etica și filosofia religiei.

Sociologia este o știință teoretică și practică, care se ocupă cu testarea regulilor și proceselor a individului, organizațiilor, instituțiilor (familie, școală, biserică, stat, etc.).

Politica sociologiei îi un fel de politică profesională, care se ocupă cu funcționarea comunității, în încercarea de a înțelege funcția acesteia pe planul social al vieții. Specifică țintele acestora și le atribuie instrumentele acestora.

Plasa de siguranță socială are trei nivele:

- nivelul asigurării: asigurare medicală, asigurare de pensie, asigurarea celor fără muncă.
- nivelul sărăciei
- nivelul compensației.

Etica înseamnă testarea științifică a acțiunilor umane în privința valorilor morale și a așezării normelor societății. Raportul general al eticii: decizie rezonabilă și adevărată.

Psihologia este știința care se ocupă cu gândirea și comportamentul uman. În zilele noastre se spune că psihologia este activitatea psihologilor. Însă psihologia nu se ocupă numai cu vindecarea sufletului uman, ci cu toate activitățile umane.

În viziunea unor oameni creștinismul și etica sunt într-o relație foarte apropiată una e cealaltă, deoarece în mijlocul credinței în fiecare caz se află porunca iubirii. În această poruncă găsim acea poruncă, care ne spune să nu iubim chiar și dușmanul, ceea ce înseamnă ca credința este mult mai importantă, ca orice etică seculară și chiar și mai înaltă ca orice altă religie. În zilele noastre biserica poate da răspunsuri la întrebările etice, adică în aceste răspunsuri apare în cele mai multe cazuri.

Psihologia religiei în zilele noastre înseamnă psihologia religiozității în sine. În cadrul psihologiei religiei psihologia, ca și știință testează acele procese cognitive și sentimente apărute în cadrul religiozității, care apar în viața individului și a comunității. Scopul psihologiei religiei este de a înțelege ”partea umană” în formarea relației sale cu Dumnezeu.

Acele persoane care se autointitulează creștini, revendică de mai multe ori să primească ajutor în cazul unei probleme sentimentale, dar și în cazul unei boli. Psihologia religiei este o știință aplicată, care, a cărei cadru teoretic leagă psihologia religiei de creștinism.

În cadrul disciplinelor, ultimul este istoria, iar cu ajutorul acesteia am vorbit despre istoria religiei și despre istorie universală.

Istoria conține toate acele întâmplări ce s-au petrecut în trecut. Cunoașterea științifică a trecutului omenirii. Dacă vrem să înțelegem mai bine, putem spune că și istoria universului poate fi împărțită în mai multe discipline:

- istoria universului (astronomia)
- istoria globului (știința globală)
- istoria făunei (biologia)
- istoria omenirii (știința istoriei)
- de ce avem nevoie de istorie? (filosofie)

Cartea Sfântă, codexele etice științifice și diferitele organizații ale apărării drepturilor omului ne pot ajuta să înțelegem antecedentele cercetării științifice. În primul rând ne ocupăm de Biblie, și de porunca a 6-a, pentru a înțelege mai bine ce înseamnă protecția vieții și importanța acestuia.

Porunca a 6-a este înțeleasă de toata lumea, chiar și de cei care nu sunt creștini și chiar sunt de acord cu ea. Expresia ”nu ucide” în primul rând interzice omorârea dușmanului personal, crima comisă din ură și crima ilegală.

În Vechiul Testament ii o mare diferență între crimă și omor, deoarece, dacă cineva a omorât un alt om din greșală, de cele mai multe ori a scăpat nevătămat.

Codexele etice au rolul de a ajuta psihologul să înțeleagă regulile și datoria pe care o are în timpul exercitării profesiei sale. Principiul acestor codexe este respectarea drepturilor și demnității individului, și apărarea integrității rolului profesional și a personalității.

Organizațiile pentru apărarea drepturilor omului au la bază apărarea vieții omului și dacă este nevoie să se confrunte cu nedreptatea. În toată lumea multe organizații de acest fel fac eforturi mari pentru a apăra drepturile omului și pentru a pune capăt abuzurilor asupra drepturilor omului. Au pagini de internet, pentru a documenta toate aceste abuzuri pentru că au nevoie de multă susținere pentru a avea succese.

După ce am văzut antecedentele cercetării științifice, și am vorbit despre toata acele discipline ce ajută la înțelegerea apărării vieții, începem să vorbim despre apărarea vieții în sine.

În primul rând prezint intrumentele legale și ilegale, prin care se pot legaliza acele acte, care duc la terminarea vieții. Apărarea vieții și actele care duc la terminarea vieții au aparut în acelaș timp în viața omului. Dumnezeu l-a pedepsit pe Cain, primul ucigaș, cu extrădarea sa din familie. Dealungul istoriei, omul a încercat să caute răspunsuri la faptul luării vieții cuiva (războaie) și la răspunsurile acestora.

Protecția vieții ne este dată de valoarea acesteia. Este independent de orice încercare și rezultat. Nu este o sarcină, ci un cadou, din care avem parte toți din bunătatea bunului Dumnezeu. Ne dă ocazia de a avea potențialul realizării, și fondul demintății umane, a iubirii dumnezeiești.

Protecția vieții devine tot mai populară în zilele noastre și primește tot mai multă atenție. Era noastră are o calitate enigmatică. Pe parcursul istoriei nu am avut șansa de a ne forma viitorul, nu am avut niciodată puterea de a ajuta la îmbunătățirea calității vieții, ca și în prezent. Însă niciodata nu a fost amenințată omenirea ca și în zilele noastre.

Noi facem parte din generația care a reușit fisiunea nucleară și descurcarea codexelor genetice. Cu toate că am eliberat energia nucleară, nu am reușit să ne îmbunătățim viitorul. Am găsit energia viitorului, dar în acelaș timp am oferit ocazia de a ne distruge lumea. Aici nu ne gândim numai la un război nuclear, ci și la radiațiile periculoase, sau la Three Mile Island, sau accidentele de genul Cernobil. Descurcarea codurilor genetice, ne dă ocazia de a ajuta

omenirea la vindecarea bolilor genetice, dar se pot folosi și în cazuri în care se pot produce daune foarte mari. Experiența ne spune, ca legile lui Murfy nu pot fi ocolite: în cazul în care se poate întâmpla ceva rău, mai devreme sau mai târziu se va întâmpla.

În concluzie trebuie să facem un sumar a descoperirii cheie, care se referă la tradiția creștină asupra protecției vieții. Prima parte a Genezei descrie cum s-a răspândit primul păcat pe toate zonele omenirii. Prima parte a acestui proces a fost uciderea fratelui, sârmanul Abel a fost ucis. Biblia ne spune: sângele nevinovat ”a strigat de pe pământ” către Dumnezeu, iar consecința acestuia a fost extrădarea lui Cain.

Infidelitatea omenirii de multe ori a fost pedepsită cu omor de către Dumnezeu, în afara de acest lucru Legea, cele cinci cărți ale lui Moise conțin multe alte pasaje, în care se vorbește despre păcatele ce trebuie pedepsite cu moartea.

După ce am vorbit despre protecția vieții, trebuie să vorbim despre protecția căsătoriei, deoarece cu legătura căsătoriei, începe viața în sine.

Isus ne explică a șaptea poruncă: Nu preacurvi. Această poruncă este tradusă în mai multe feluri, dar înțelesul ei este de a nu fi infidel celui cu care ți-ai legat viața, și nu contrubui la dezlegarea oricărei alte căsători. Nici nu contează cum traduce, sau cum spunem, deoarece înțelesul ei este cea importantă. Ne întâlnim cu o grămadă de probleme în care protagoniștii sunt femeia și bărbatul. În 95% din cazuri preoții, psihologii spun, ca problemele sunt legate de căsătorie. Sunt multe confuzii în ceea ce privește viața sexuală. Fondul acestor confuzii, din ceea ce pornește, este chiar căsătoria. Isus cu acele cuvinte vrea să apere căsătoria.

Fiecare lucru necurat, orice adulter poate fi un atac asupra căsătoriei, ce duce la ruperea căsătoriei. Trebuie să căutăm și să găsim din nou importanța și sensul căsătoriei. Trebuie să salvăm căsătoria, ca să putem salva familia, omenirea, statul și fericirea bărbaților, femeilor și a copiilor.

În Vechiul Testament Dumnezeu a semnat o alianță cu copiii Lui, cu acest lucru ne-a demonstrat că putem avea încredere în El, pentru că ne va ajuta oricând avem nevoie de El. El este cel care ne protejează cu adevărat viața.

Următoarea parte a lucrării este cel care nu se aseamănă cu celălalte capitole, deoarece vorbim despre respectarea proprietatea privată a celui alt om. În cazul în care protejăm proprietatea celui alt, avem grijă de viața lui, și așa ne putem întoarce la ceea ce înseamnă protecția vieții. Proprietatea privată din naștră are nevoie de a fi protejată. Această protecție în primul rând este oferită de stăpânul acele proprietăți. Legile civile din ziua de azi permit proprietarului de a-și proteja proprietatea, și să intervină în cazul în care cineva încearcă să o ia. Dacă acești

proprietari ar conta numai pe puterile proprii, atunci în lumea asta ar fi numai ”războiul tuturor împotriva tuturor”. Tocami de aceea s-au făcut legile, care recunosc reciproc proprietatea celuilalt, și așa pot crea o securitate de care toată lumea are nevoie.

Lângă acest subiect putem vorbi despre respectul față de suvernitățile și individualitatea altor națiuni, pentru că putem respecta omul cu adevărat, dacă îi respectăm națiunea, individualitatea și îi recunoaștem suverinitatea.

Rațiunea și sensul vindecării și a sănătății

Putem vorbi de sănătate și vindecare din punctul de vedere al creștinismului, deoarece Isus este medicul nostru vindecător și salvator. Vindecarea și salvarea se leagă foarte strâns una de cealaltă. Puterea ce vindecă al lui Isus și misiunea vindecătoare a discipolilor face parte din dimensiune ”teologiei terapeutice”. Isus nu a plecat atunci când omul suferind a avut nevoie de El.

Biblia ne învată, ne obligă să ne protejăm viața încă de la începutul acestuia. Să ne respectăm mama, maternitatea, și să educăm tinerii noștri ceea ce înseamnă instinctul matern. Avem obligația de a proteja fătul încă din primele luni, să explicăm părinților ce înseamnă să fii părinte, ca să știe ce înseamnă avortul în sine. Dumnezeu în poruncile Lui se referă și la viața fătului, în ochii Lui fătul este egal cu orice alt om.

În a doua parte a lucrării vorbim exact despre opusul vieții, trecerea vieții. Explicăm ce înseamnă sinuciderea, câte feluri are și cum apare în viața oamenilor, a omeniirii.

Atunci când vorbim de sinucidere, în primul rând trebuie să aflăm diagnoza acestuia: cunoașterea întâmplărilor din trecut, și dacă este posibil: ajutorul, aflarea drumului evoluției: trăirea împreună cu păcatul și cu expiația produsă de aceasta.

Putem vorbi în general de fiecare populație în acest fel, deoarece, mai târziu vom vedea, că drumul care conduce la sinucidere ne este dată de natură, îi o tensiune provocată de păcatele noastre, și are nevoie de acea expiație.

Deja din antichitate știm că mai mulți filosofi, cercetători și alți oameni științifici sa-au ocupat cu întrebarea sinuciderii. Atunci când vorbim despre motivul sinuciderii, putem vorbi despre doua categorii: scrisorile de adio și stabilire motivelor de către justiție: durere familială, durere fizică, remușcare sau alcoolism.

Ambele categorii au lipsurile lui.

Când vorbim despre trecerea vieții trebuie să vorbim mai pe larg despre bolile provocate de diferite feluri de dependență, următoarea parte a lucrării vorbește despre aceste boli.

O personalitate care se formează normal se poate conforma oricunde, imaginea de sine este una normală. Este în stare să aleagă cea mai potrivită soluție din mai multe posibile.

Tulburările de personalitate apar atunci când trăsăturile de personalitate devin maladaptive și inelastice, și provoacă prejudicii funcționale. De obicei apar în perioada pubertății și sunt prezente pe tot parcursul vieții, chiar dacă în ultimii ani câteodată pot dispărea. Potențialul vindecării este foarte limitat. În cazul decompensării putem vorbi despre tratament medicamentos, dar în celălalte cazuri numai psihoterapie, terapie cognitivă, sau terapii arătate analitic.

Moarte ”îndurătoare”, adică eutanasia face parte din trecerea vieții, pentru că o viață încetează, chiar dacă se face pentru a-i ușura chinurile.

Așa cum am început să prezint și în introducere și cum pe parcursul lucrării a devenit relevant, pentru mine cel puțin este neechivoc, că protecția vieții în sine este o mulțime a paradoxurilor.

Dacă e să vedem lucrarea împărțită pe capitole, putem acorda o atenție aparte pentru a vedea, că fiecare temă în sine poate fi împărțită și dezvoltată pentru a explica științific scopul cel mai important a disertației, ceea ce este apărarea vieții umane.

Aspirația la un caracter complet ar trebui să devină o nevoie normală pentru fiecare om, dar acel caracter complet este imposibil de ajuns în contextul ființei umane.

Din această cauză a devenit disertația o lucrare a paradoxurilor, deoarece fiecare capitol în sine este un paradox.

Aș dori să enumăr doar câteva fără aspirația la acel caracter complet:

- actele bune și cele rele în etică, dreptatea și consecințele legilor eticii, sentimentele morale a persoanei care dă o sentință morală
- testele filosofice se pot aplica la orice – dar după ce tendință filosofică?
- psihologie? – disperare de mediu
- etica religiei – solidaritate
- psihologia religiei – Freud și Jung

- istoria religiei – Erasmus – ”manierat comportamental”
  - crimă – omor
  - papa Pius al XII-lea – protecția vieții și a sentimentalității mai înalte
  - războaie: apărare – cucerire
- și așa putea să enumăr mai deprete.

În viziunea acestor lucruri, oare protecția vieții este o nevoie recunoscută, sau doar o nevoie?

Aceste paradoxuri pot fi dezlegate cel mai bine de vorbele lui Ioan Paul al II-lea (Catehismul Bisericii Catolice 07.12.1992.): ”Protecția vieții și salvarea unei vieți umane nu înseamnă doar că nu luăm viața cuiva, că nu trunchiem trupul cuiva, că nu chinăm acel om, că nu îl rupem de tot sentimentel, ci înseamnă că îi săturăm foamea, setea la adevăr, la ceea ce este ascuns acolo în înăuntrul lui, acea posibilitate care nu poate fi pierdută.”